

Valkoposkihanhen vahingot Tohmajärven alueella viljelijä/hanketoimijan näkökulmasta

Olen viljellyt maata Tohmajärvellä Värtsilän kylässä vuodesta 2001. Päätuotantosuunta oli 2001-2023 maidontuotanto, 2023-Emolehmätuotantona. Pellot luomuviljelyssä.

2005 vuodesta asti valkoposkihanhet ovat tehneet minun pelloilla vahinkoa vuosittain. Lypsykarjatalouden alasajossa osasyys oli minun kohdallani seurausta useiden vuosien totaalityhoista pelloilla. Hanhet söivät lähes kaiken sekä keväällä että syksyllä.

2018 vuodesta asti olen ollut mukana toteuttamassa erilaisia hanhiin liittyviä tutkimushankkeita, ja viimeiset 4 vuotta karkotushankkeita Tohmajärvellä. Roolina tutkimushankkeissa paikallisjohtaja sekä kuolettavan ampumisen että paukkupatruunoin tapahtuvan ampumisen koordinointi. Karkotushankkeissa olen aluesuunnittelija ja hankkeen johtaja, noin 3000 hehtaarin ja 25 viljelijän osalta. Johtamissani hankkeissa on maksettu palkkoina karkottajille näiden vuosien aikana noin 500 000e.

Mitä tapahtuu kun hanhia aletaan ampua suojametsästyksen keinoin Suomessa?

1. Hanhet oppivat ampumisen merkityksen nopeasti

2. Hanhien liike maan sisällä lisääntyy

3. Hanhien muuttovauhti nopeutuu, sekä keväällä että syksyllä

4. Kevään vaikutukset ovat vaikeammin arvioitavissa, hanhet eivät muuta talvehtimisalueille ennen toukokuun puoliväliä

5. Syksyllä hanhet lähtevät talvehtimisalueelle juurikaan pysähtelemättä, jos ampuminen on koko maassa samanlaista

6. Viljelysvahingot vähenevät merkittävästi heti hanhiin tottuneilla alueilla, muualla voi vahingot jopa kasvaa, erityisesti keväällä

7. Hanhimääriin tappavalla ampumisella ei ole suurta vaikutusta

8. Pitkällä aikavälillä hanhien muuttoreitti painottuu entistä enemmän itään, takaisin alkuperäistä pääosin Venäjän alueella kulkenutta muuttoreittiä kohti. Viljelysvahingot vähenevät tästäkin syystä.

Miten ampuminen vaikuttaa muuhun lajistoon?

1. Ampumisella ei ole todettu vaikutuksia peltojen ulkopuoliseen lajistoon tutkimushankkeissa. Ampuminen tapahtuu vain potentiaalisella vahinkopellolla, kuten tapahtui myös tutkimushankkeissa.
2. Peltolajisto, siis pelloilla pesivä lintulajisto hyötyy hanhen karkottamisesta/ ampumisesta kaikkein kiivaimmalla muuttovyöhykkeellä. Kuovi, Töyhtöhyppä ja Kiuru tyyppilajeina näistä. Kymmenien tuhansien valkposkimassa tuhoaa laskeutuessaan pesintöjä.

-Johtaessani karkotushankkeita olen havainnut hanhimäärien jatkuvan kasvun lähietäisyydeltä.

-Valkoposkihanhikanta ja sen tekemät vahingot kasvavat siinä määrin, ettei karkotushankkeita ole järkevää enää kovin suuresti lisätä.

-Hanhipeltotoimien kannalta olisi kuitenkin järkevää, että hankkeita kohdennetaan nimenomaan niille alueille, joissa on paljon hanhipeltoa.

-Suomeen on luotu 5000 hehtaarin hanhipelto toimi, joten hanhia tällä pienehköllä alueella ohjailtava karkotushankkein. Toimi on osoittautunut näin toimivaksi, mutta se ei satunnaisen metsästyksen kautta tule onnistumaan.